

Inspektion af Anstalten for domfældte i Sisimiut den 3. juni 2011

ENDELIG

Dok.nr. 12/00242-7/MV

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	4
2.	Bygningsmæssige forhold mv.....	6
2.1.	Generelt.....	6
2.2.	Den generelle vedligeholdelsesstandard	7
2.3.	Celler samt toilet og bad	8
2.4.	Fællesrum mv.....	9
2.5.	Observationscelle.....	10
2.6.	Besøgsrum	11
2.7.	Gårdtursareal	12
3.	Regelgrundlaget.....	12
4.	Beskæftigelse.....	13
4.1.	Arbejde	13
4.2.	Undervisning og anden godkendt aktivitet	14
5.	Fritid	15
6.	Samtaler med talsmændene	17
7.	Andre forhold.....	18
7.1.	Belægning mv.	18
7.2.	Forplejning, købmand	20
7.3.	Talsmandsordning.....	20
8.	Rapportgennemgang – disciplinærsager	21
8.1.	Retsgrundlaget	22
8.2.	Betingelser	23
8.3.	Disciplinære foranstaltninger og andre foranstaltninger	24
8.4.	Sagsbehandlingsregler	24
8.5.	Lidt om sagerne	26
8.6.	Begrundelse og notatpligt	29
8.6.1.	Den overtrådte bestemmelse	29
8.6.2.	Hjemlen for den ikendte foranstaltning	31
8.6.3.	Andre bestemmelser	33
8.6.4.	Bevisbedømmelse.....	35
8.7.	Kompetence	36
8.8.	Klagevejledning.....	37
8.9.	Sanktionen	39
8.10.	Indberetning	40

9.	Rapportgennemgang – anbringelse i observationscelle.....	40
9.1.	Retsgrundlaget.....	41
9.2.	Begrundelsen for anbringelsen.....	42
9.3.	Magtanvendelse.....	42
9.4.	Visitation og omklædning.....	43
9.5.	Lægetilsyn.....	43
9.6.	Observation.....	44
9.7.	Underskrift og ledelsens tilsyn.....	46
9.8.	Kompetence.....	47
	Opfølgning.....	48
	Underretning.....	48

1. Indledning

Som led i ombudsmandens almindelige inspektionsvirksomhed (jf. § 18 i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand) foretog ombudsmanden den 3. juni 2011 inspektion af Anstalten for domfældte i Sisimiut.

Ombudsmanden har ikke tidligere foretaget inspektion af Anstalten for domfældte i Sisimiut.

I forlængelse af inspektionen af anstalten foretog ombudsmanden samme dag inspektion af Ungdomspensionen i Sisimiut. Der er udarbejdet en særskilt rapport om inspektionen af pensionen.

Siden ombudsmandens sidste inspektion af en anstalt for domfældte i Grønland i 2006 er der gennemført en ny kriminallov og en ny retsplejelov for Grønland, der begge trådte i kraft den 1. januar 2010. Blandt de vigtigste ændringer på kriminalforsorgens område er oprettelsen af et særskilt direktorat i Grønland (Kriminalforsorgen i Grønland), etablering af et antal halvlukkede pladser i de eksisterende åbne anstalter for dømte, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet, samt mulighed for beskæftigelse, herunder uddannelse, og forskellige former for behandling, bl.a. mod misbrug af alkohol og narkotika, under anstaltsopholdet. Jeg henviser i øvrigt til omtalen af de vigtigste ændringer på Kriminalforsorgen i Grønlands hjemmeside, www.kriminalforsorgen.gl.

Kriminalforsorgens virksomhed i Grønland hører fortsat under Justitsministeriet (Direktoratet for Kriminalforsorgen), men Kriminalforsorgen i Grønland varetager med nærmere angivne undtagelser fuldbyrdelsen af foranstaltninger efter kriminalloven, jf. lovens § 173. Kriminalforsorgen i Grønland har således med de nævnte undtagelser overtaget de arbejdsopgaver, der hidtil har været varetaget af Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, lederen af kriminalforsorgen i Grønland og Politimesteren i Grønland på dette område.

Spørgsmål om art, antal og placering mv. af kriminalforsorgens institutioner i Grønland administreres fortsat (via de årlige bevillingslove) af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det samme gælder personaleressourcer og ressourcer i øvrigt til drift og anlæg. Inden

for disse rammer har Kriminalforsorgen i Grønland den daglige ledelse af de grønlandske anstalter, pensioner (for tiden kun én) og tilsynsafdelingerne under Kriminalforsorgen i Frihed (KiF-afdelingerne). Efter kriminallovens § 174 fastsætter Kriminalforsorgen i Grønland regler om indretning af institutioner under kriminalforsorgen til fuldbyrdelse af foranstaltninger, herunder om indretningen af tilsynsafdelinger, pensioner og anstalter og om indretning af åbne og lukkede afdelinger i anstalterne.

En række ledelsesfunktioner er overført fra Direktoratet for Kriminalforsorgen til direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland, der også har kompetencen til endeligt at afgøre en række administrative sager og spørgsmål. Efter kriminallovens § 245, stk. 3, kan afgørelser, som Kriminalforsorgen i Grønland har truffet efter denne lov, ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Klageadgangen til Direktoratet for Kriminalforsorgen er således afskåret efter denne bestemmelse.

Inspektionen af Anstalten for domfældte i Sisimiut den 3. juni 2011 bestod af en rundgang i anstalten og samtaler med ledelsen, medarbejdere og talsmændene i anstalten. Herudover havde ombudsmanden en samtale med en indsat, der havde ønsket det.

I samtalen med ledelsen og medarbejdere deltog direktøren samt uddannelses- og beskæftigelseschefen for Kriminalforsorgen i Grønland, den fungerende overvagtmeester og den kommende anstaltsleder.

Ved inspektionens afslutning havde ombudsmanden en samtale med ledelsen om bl.a. generelle forhold, der var blevet bragt frem under samtalen med talsmændene (der var én samtale, som begge talsmænd deltog i).

De indsatte (herunder talsmændene) har efterfølgende fået breve fra ombudsmanden som opfølgning på samtalerne med dem.

Anstalten og Kriminalforsorgen i Grønland modtog kopi af disse breve. Ombudsmanden bad samtidig Kriminalforsorgen i Grønland om at tage stilling til et enkelt konkret forhold, som den ene indsatte havde bragt op, og bad om underretning om svaret til den indsatte. En sådan underretning har jeg modtaget den 27. juni 2011 fra Kriminalforsorgen i Grønland.

To af de spørgsmål, som talsmændene rejste, indgår i rapporten om inspektionen, jf. pkt. 6 nedenfor.

Under inspektionen modtog ombudsmanden rapportmateriale til senere gennemgang. Materialet er gennemgået nedenfor under pkt. 8 og 9.

Inspektionen omfattede først og fremmest bygningsmæssige forhold, beskæftigelsen af de indsatte, fritiden i anstalten og de spørgsmål, der blev rejst af talsmændene.

Under inspektionen spurgte ombudsmanden bl.a. på grundlag af en tjekliste til nogle andre forhold, men det er kun enkelte af disse forhold, der er omtalt i rapporten. Jeg henviser herom til pkt. 7.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Anstalten for domfældte i Sisimiut, Kriminalforsorgen i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen med henblik på at give myndighederne lejlighed til at komme med eventuelle bemærkninger om de faktiske forhold, som er beskrevet i rapporten. Jeg har ikke modtaget nogen bemærkninger.

2. Bygningsmæssige forhold mv.

2.1. Generelt

Anstalten for domfældte i Sisimiut blev opført i 2006 med plads til 20 indsatte. I 2009 blev der opført en tilbygning til den eksisterende anstalt med plads til 10 indsatte, så kapaciteten nu er på 30 pladser i alt.

Det oprindelige byggeri består af to lange, lave træbygninger, der ligger parallelt med hinanden med et gårdtursareal mellem bygningerne. Gårdtursarealet afgrænses i den ene ende af en mellemgang, der forbinder de to bygninger. Den nyere tilbygning er opført vinkelret på den ene af de oprindelige bygninger.

Anstalten har tre afdelinger – afdeling A, B og C – med hver ti celler. Afdelingerne A og B ligger i den ene af de oprindelige bygninger, mens afdeling C ligger i tilbygningen. Den anden af de oprindelige bygninger indeholder fællesrum mv. og lokaler til personaleformål.

Hele anstalten blev besøgt, dog kun enkelte af de indsattes celler.

Som nævnt i indledningen er en af ændringerne med den nye kriminallov etablering af et antal halvlukkede pladser i de åbne anstalter (ved konvertering af åbne pladser til halvlukkede pladser) til dømte, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet. Det fremgår af forarbejderne til kriminalloven (L 35 af 12. december 2007, Folketingsåret

2007-2008, 2. samling), at der skal være et halvlukket regi i alle de åbne anstalter, og at der skal være beskæftigelses- og fritidsfaciliteter til rådighed for de indsatte. Antallet af halvlukkede pladser i de enkelte anstalter er også angivet i forarbejderne, og i Anstalten for domfældte i Sisimiut drejer det sig om seks pladser.

2.2. Den generelle vedligeholdelsesstandard

Anstalten er udvendig beklædt med træ i en mørk grøn farve med hvide kanter ved fundamentet og under tagkonstruktionen samt hvide vinduesrammer. På inspektionstidspunktet skallede malingen på træværket flere steder og fik træværket til at se medtaget ud. Det blev oplyst, at anstalten blev malet udvendig i 2009, og at den skulle males igen i sommeren 2011.

Rundgangen i anstalten viste, at anstalten indvendig generelt set er i en god stand.

Det blev under inspektionen oplyst, at der i afdeling A og B er kommet nye døre, der er slagfaste, og at de enkelte celler bliver malet, når de ser tilrøgede ud.

Forud for inspektionen bad ombudsmanden bl.a. om at modtage en eventuel generel vedligeholdelsesplan for anstalten. I den anledning oplyste den fungerende anstaltsleder i et brev af 18. maj 2011, at der var planer om i løbet af juni måned 2011 at udskifte panservinduerne i opholdsstuen i afdeling B og på celle 4 samt vinduet på toilettet ved hovedindgangen. Det blev samtidig oplyst, at gulve og bade faciliteter på toiletterne i afdeling A og B var under renovering, og at det forventedes, at gulvene ville være udskiftet med vinylgulve, og at nye brusekabiner ville være installeret i uge 21. Det var desuden planen, at de indsatte i uge 21 skulle male vægge i bordtennisrummet i afdeling A og opholdsstuen i afdeling B samt male toiletter og baderum med vådrumsmaaling. Endelig blev det oplyst, at der i løbet af sommeren skulle opsættes en skillevæg ved spilrummet for at etablere et aflukket motionsrum med særskilt indgang.

Under inspektionen konstaterede ombudsmanden, at de projekter og vedligeholdelsesarbejder, der forventedes færdige i uge 21, var blevet udført.

Jeg går ud fra, at de øvrige nævnte projekter og vedligeholdelsesarbejder også er blevet udført.

Under rundgangen oplyste ledelsen, at nogle af de indsatte aftenen før inspektionen havde øvet hærværk i to af fællesrummene. I rygerummet havde de indsatte forsøgt at

sætte ild til to el-radiatorer, og i opholdsstuen i afdeling B var der stænket brun væske (formentlig kaffe eller cola) på de helt nymalede vægge, og der var hældt skurepulver på betrækket på stole og sofaer.

Som det blev bemærket under inspektionen, så der på inspektionstidspunktet ikke pænt rengjort ud i flere af fællesrummene i anstalten. I den forbindelse blev der naturligvis set helt bort fra ødelæggelserne i rygerummet og opholdsstuen i afdeling B. Der var f.eks. cigaretskod og hår i afløbet i brusekabinen på badeværelset ved hovedindgangen, gulvet i motionsrummet så støvet og beskidt ud, flere steder på toiletter og i fællesrum var skraldespandene fyldt helt op, og der lå cigaretskod på gulvet i bordtennisrummet i afdeling A.

Ledelsen oplyste under den afsluttende samtale, at den manglende rengøring muligvis skyldtes, at det var fredag, som er én af de to ugentlige indkøbsdage, hvor de indsatte, der har tilladelse til udgang, har mulighed for at blive kørt ind til byen for at handle i supermarkedet Pisiffik.

Det blev på ombudsmandens forespørgsel oplyst, at der ikke var etableret en gangmandsordning i anstalten.

I forbindelse med spørgsmålet om rengøringsstandarder i anstalten blev det under inspektionen anbefalet anstalten at overveje at indføre en gangmandsordning, som der normalt findes i andre anstalter i Grønland og i danske fængsler.

Jeg beder om at få oplyst, om der er indført en gangmandsordning i anstalten. Hvis det ikke er tilfældet, beder jeg om at få oplyst begrundelsen for ikke at indføre en sådan ordning.

2.3. Celler samt toilet og bad

Der er ti enkeltceller på hver af de tre afdelinger, og på hver afdeling er der én celle med eget toilet og bad. De øvrige (ni) indsatte på hver afdeling deler to toilet- og baderum på gangen.

Der blev besigtiget en celle i hver afdeling. Cellerne i afdeling A og B er ca. 6 m². I afdeling C er cellerne lidt større – ca. 7 m², og der er desuden loft til kip, hvilket giver en fornemmelse af mere luft i cellerne. Ledelsen oplyste, at det derfor er eftertragtet blandt de indsatte at blive placeret i afdeling C.

Cellerne er som udgangspunkt møbleret med en sovesofa, hvor sengetøjet kan gemmes væk i ryglænet, et bord og en stol, et skab, et køleskab, en opslagstavle og en skraldespand.

Der er et stort vindue i hver celle, og den øverste fjerdedel af vinduet kan åbnes til udluftning gennem et finmasket gitter.

Toilet- og baderummene på hver afdeling har hvid sanitet, brusekabiner med skydedøre eller badeforhæng, hvidmalede vægge og som tidligere nævnt vinyl på gulvene. Rummene var i pæn stand.

I forbindelse med observationscellen og besøgsrummet er der et toilet- og baderum med to toiletbåse, der kan låses, og en brusekabine med forhæng. Dette rum var ikke i samme pæne stand som de øvrige toilet- og baderum på afdelingerne. Der var desuden en træplade for vinduet.

2.4. Fællesrum mv.

Der er to fællesrum i bygningen med afdeling A og B. I det ene rum er der bordtennis. Det andet rum er indrettet som opholdsstue med sofaer, lænestole, små lave borde, en bogreol med forskellig litteratur og et fladskærms-tv. På væggene hang der enkelte små billeder som udsmykning, et stort ur og en stor opslagstavle med information om forskellige praktiske forhold. I afdeling C er der også en fælles opholdsstue, der ligger i åben forbindelse med gangarealet. Den er indrettet på samme måde som opholdsstuen i afdeling A og B.

De øvrige fællesrum ligger samlet i den ene ende af den bygning, der også indeholder lokalerne til personaleformål. Fællesrummene består af et stort køkken med hvide køkkenelementer og i alt seks komfurer (opstillet to og to), og ud for køkkenet en stor spisestue indrettet med fire spiseborde med plads til seks personer ved hvert bord.

I forlængelse af spisestuen er der et motionsrum og et spilrum med diverse motionsredskaber og bordfodbold. Med hensyn til den nærmere indretning af disse to rum henviser jeg til pkt. 5 om fritid nedenfor.

Ved siden af spil- og motionsrummet fungerer et stort lokale som rygerum. Det er indrettet med samme møblement som de øvrige opholdsstuer – sofaer, lænestole, små sofaborde, reoler og et fladskærms-tv.

I den anden ende af bygningen med de nævnte fællesrum (efter besøgsrum, observationscelle og lokalerne til personaleformål) ligger anstaltens værksted, der er indrettet med fire pladser til husflidsarbejde. Det blev under rundgangen oplyst, at værktøjet er låst inde i skabe, når værkstedet ikke er bemandet.

Ved siden af værkstedet er der til den ene side et personalerum, der også er indrettet som vaskeri, og på den anden side anstaltens mødelokale, der også fungerer som besøgsrum i de tilfælde, hvor indsatte får besøg af børn (jf. pkt. 2.6 om besøgsrummet nedenfor).

2.5. Observationscelle

Det blev oplyst, at observationscellen sjældent bliver brugt til sit egentlige formål, men når indsatte skal visiteres, foregår det i observationscellen.

Cellen er ca. 6 m². Den er indrettet med en fastmonteret briks med en madras, hvis betræk kan afvaskes, samt et sæt med bord og bænke, der er fastmonteret i gulvet og væggen under vinduet.

Cellens vindue består af let materet panserglass og er forholdsvis stort. Det vender ud mod gårdtursarealet.

Der er gulvvarme i cellen, og på væggen ved døren er der et samtaleanlæg.

Observationscellen var i god stand.

På væggen ved vinduet ca. 20 cm under loftet sad en rund kapsel (ca. 15 cm i diameter), der stak et par centimeter ud fra væggen. Det blev oplyst, at kapslen var en del af udluftningssystemet i cellen.

Døren til observationscellen var en almindelig dør forsynet med håndtag, lås og to skudrigler på den udvendige side. Der var et stort rundt indkigshul af glas (ca. 15 cm i diameter) i døren, og på ydersiden af døren var der monteret en træplade, som det var muligt at skyde for indkigget. Dørens hængsler sad på indersiden, og døren åbnede derfor indad.

Uddannelses- og beskæftigelseschefen for Kriminalforsorgen i Grønland oplyste, at kriminalforsorgen var ved at foretage en generel undersøgelse af døre til observationsceller, og at kriminalforsorgen var opmærksom på, at kighullet burde være mindre.

Som det blev bemærket under inspektionen, bør observationscellen være indrettet, så der ikke er forhold, der kan indebære en sikkerhedsmæssig risiko for de indsatte, herunder fastmonterede genstande som dørhængsler og den ovenfor omtalte kapsel i forbindelse med udluftningssystemet, som det er muligt at fastgøre noget i med henblik på selvmord eller selvbeskadigelse.

Jeg beder om at få oplyst, om døren til observationscellen er blevet vendt om, så den nu åbner udad, og om kighullet er blevet mindre og forsynet med brudsikkert glas.

Jeg beder også om at få oplyst, hvad der er sket med kapslen i forbindelse med udluftningssystemet.

2.6. Besøgsrum

Besøgsrummet er ca. 7 m² og møbleret med en sovesofa magen til dem, der er i cellerne, et lavt kvadratisk sofabord med et tv ovenpå og et lille skab på væggen. Væggene er hvide med et par enkelte små billeder, og der er tynde hvide gardiner for vinduet. Der stod et par store grønne planter i potter på gulvet, og i et hjørne stod der noget nyindkøbt legetøj (Lego).

Ifølge husordenens afsnit om besøg kan besøg af børn normalt kun finde sted under ledsagelse af en voksen og (om nødvendigt) med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Det blev oplyst, at besøg med børn ikke foregår i besøgsrummet, men i anstaltens mødelokale.

Der er kondomer tilgængelige i besøgsrummet. De lå fremme ved siden af tv'et på det lille bord. På ombudsmandens spørgsmål om adgang til lagner blev det oplyst, at de indsatte selv kan medbringe lagen.

Jeg henleder opmærksomheden på, at Direktoratet for Kriminalforsorgen i brev af 5. november 2004 til kriminalforsorgens institutioner i Danmark om forbedring af besøgsforholdene har anført, at besøgslokaler skal være indrettet med et skab med kondomer og engangslagner – så indsatte og deres besøgende har adgang til dette (i alle tilfælde) uden kontakt til personalet.

2.7. Gårdtursareal

Gårdtursarealet ligger som tidligere nævnt mellem anstaltens to oprindelige bygninger og afgrænses i den ene ende af gangen mellem de to bygninger. Den anden ende afgrænses af et plankeværk med en låge, og i den ende er der etableret et lille aflukket redskabsskur. Der er udgang til gården fra midten af den bygning, der huser afdeling A og B.

Gårdtursarealet er ikke særlig stort. Det er belagt med småsten. På inspektionstidspunktet var belægningen slidt af flere steder, så den bare jord trådte frem. Der var kun opstillet ét sæt bord med bænke lige ved udgangen. Der stod desuden et tørrestativ.

Om aktiviteter i gården henviser jeg til pkt. 5.

3. Regelgrundlaget

Som nævnt i indledningen trådte der en ny kriminallov og retsplejelov for Grønland i kraft den 1. januar 2010. Kriminalloven er lov nr. 306 af 30. april 2008, og retsplejeloven er lov nr. 305 af samme dato.

Reglerne om fuldbyrdelse af domme i anstalt findes i kriminallovens kapitel 43. Reglerne svarer i vidt omfang til de regler, der ifølge straffuldbyrdelsesloven gælder for fuldbyrdelse af straf i fængsel i Danmark.

Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland er i kriminalloven bemyndiget til at fastsætte regler om nærmere angivne forhold, og Kriminalforsorgen i Grønland har i medfør heraf udfærdiget en række bekendtgørelser. Indholdet heraf svarer i vidt omfang til indholdet af de tilsvarende bekendtgørelser, der er udstedt i medfør af (bl.a.) straffuldbyrdelsesloven.

Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland har som tidligere nævnt også ifølge reglerne kompetencen til at træffe afgørelse i konkrete sager. Det fremgår af lovens § 245, stk. 1, at afgørelser, der er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder, kan indbringes for Kriminalforsorgen i Grønland (inden for en frist af to måneder). Kriminalforsorgen i Grønlands afgørelse kan ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, jf. stk. 3. Direktoratet for Kriminalforsorgen er således ikke længere klagemyndighed i konkrete sager om fuldbyrdelse af domme til anbringelse i anstalt mv. i Grønland.

Retsplejeloven for Grønland indeholder nærmere regler om tilbageholdte, herunder om anbringelse af tilbageholdte i en anstalt (§ 370). Af lovens § 383 fremgår det, at

justitsministeren eller den, som justitsministeren bemyndiger dertil, fastsætter nærmere regler om behandlingen af tilbageholdte. Kriminalforsorgen i Grønland har i medfør heraf og efter bemyndigelse fra justitsministeren udstedt (den tidligere omtalte) bekendtgørelse nr. 1176 af 7. december 2009 om tilbageholdte.

4. Beskæftigelse

Efter kriminallovens § 210, stk. 1, har de indsatte ret og pligt til at være beskæftiget ved at deltage i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet.

En tilbageholdt har ikke pligt til at være beskæftiget, men skal tilbydes beskæftigelse, jf. § 17, stk. 1, i bekendtgørelsen om tilbageholdte.

Efter kriminallovens § 211, stk. 1, skal en indsat i åben afdeling så vidt muligt være beskæftiget uden for institutionen, jf. dog § 214, stk. 2. Efter denne bestemmelse har en indsat under ophold i halvlukket regi ikke tilladelse til beskæftigelse uden for anstalten (og ikke tilladelse til udgang i øvrigt), medmindre særlige forhold taler for det.

Der skal derfor som tidligere nævnt være mulighed for beskæftigelse (herunder undervisning) i anstalten til indsatte, der ikke kan få tilladelse til beskæftigelse uden for anstalten.

Afgørelse om tilladelse til beskæftigelse uden for institutionen træffes efter bestemmelserne i § 214. Af § 214, stk. 1, fremgår det, at en indsat kan få tilladelse til udgang, når nærmere angivne betingelser er opfyldte.

Det er således en betingelse for at få tilladelse til at arbejde uden for anstalten, at den indsatte opfylder betingelserne for udgang.

Kriminalforsorgen i Grønland har fastsat nærmere regler om beskæftigelse af de indsatte i bekendtgørelse nr. 1156 af 7. december 2009 (beskæftigelsesbekendtgørelsen).

4.1. Arbejde

Det blev under inspektionen oplyst, at det generelt er svært med beskæftigelse om vinteren. Beskæftigelsessituationen i anstalten er derimod god, når det er sommer, og der er mange indsatte, der har tilladelse til udgang. Det blev desuden oplyst, at de

indsatte generelt er en efterspurgt arbejdskraft for de erhvervsdrivende i byen, fordi de møder til tiden og er ædru.

Det fremgik, at der ofte kun er få indsatte, der har udgang fra anstalten, og at der derfor ikke er så mange, der har arbejde i byen.

På inspektionstidspunktet var der kun otte indsatte med tilladelse til udgang (ud af i alt 28 indsatte, hvoraf 11 var tilbageholdte, jf. pkt. 7.1 om belægning nedenfor). Af de otte indsatte med udgangstilladelse var der kun tre, der havde arbejde i byen. De var ansat som lossere, hvilket er en af de typiske former for beskæftigelse, som de indsatte har mulighed for at få uden for anstalten. Det blev desuden oplyst, at én af de otte indsatte med udgangstilladelse var førtidspensionist og af den grund ikke havde arbejde uden for anstalten.

I anstalten kan de indsatte bl.a. være beskæftiget med bygningsvedligeholdelse (indvendig og udvendig), med rengøring af fælleslokaler, med vask af sengetøj, håndklæder mv. og med arbejde i værkstedet. Der er oplysninger om beskæftigelsesmulighederne i husordenen for anstalten.

På inspektionstidspunktet var der én indsat, der arbejdede som pedel, én med vask, tre som køkkenhjælpere (rengøring af køkkenet tre gange om dagen) og tre-fire indsatte arbejdede i værkstedet med at lave husflidsarbejder (f.eks. små fine kopier af hundeslæder), der blev solgt f.eks. ved boder i byen.

I værkstedet er der plads til at beskæftige fire indsatte med husflidsarbejder. Arbejdsdagen i værkstedet er fra kl. 9.00-16.00, og det er kun pedellen og de indsatte, der arbejder i værkstedet, der må opholde sig i værkstedet. Der er en anstaltsbetjent, som fast står for beskæftigelsen i værkstedet. Hvis den pågældende betjent ikke er på arbejde på grund af sygdom eller ferie, holder de andre betjente opsyn med arbejdet i værkstedet tre-fire gange i løbet af en dag.

Jeg henviser til det, jeg har anført om en gangmandsordning under pkt. 2.2 ovenfor.

Jeg beder om nærmere oplysninger om den nuværende beskæftigelsessituation.

4.2. Undervisning og anden godkendt aktivitet

Ifølge husordenen er der "i begrænset omfang mulighed for specialundervisning og lign. i anstalten". Det fremgår desuden af husordenens afsnit om undervisning, at de

indsatte kan få yderligere oplysninger om undervisning ved at rette henvendelse til deres kontaktperson.

På inspektionstidspunktet var det ikke muligt for de indsatte at modtage undervisning af en fast timelærer i anstalten. Det blev oplyst, at skolelærerne i Sisimiut generelt ikke betragter det som særlig attraktivt med et ekstra job, og at det derfor er svært at få timelærere ansat i anstalten. Der er faste timelærere ansat i anstalterne for domfældte i Nuuk og Ilulissat, og de indsatte i anstalten i Sisimiut kan modtage fjernundervisning af disse lærere ved hjælp af videokonference. Der er fjernundervisning fem dage om ugen, og der undervises bl.a. i dansk og matematik og forskellige temaer som f.eks. navigation.

Det blev under inspektionen desuden oplyst, at én indsat var under uddannelse. Det blev i øvrigt oplyst, at en ung mand, der var tilbageholdt, havde taget en eksamen i anstalten. Det var foregået ved, at lærer og censor var til stede i anstalten for at eksaminere den pågældende.

Jeg beder om at få oplyst, om der efter inspektionen er blevet ansat en timelærer i anstalten, eller om undervisningen stadig foregår som fjernundervisning.

Jeg beder også om at få oplyst, hvor mange af de indsatte der modtager undervisning, og om der anvendes pc i undervisningen.

Det blev desuden oplyst, at én indsat var i behandling.

Jeg beder om at få oplyst, hvilke behandlingsmuligheder der er for de indsatte.

5. Fritid

Efter kriminallovens § 219, stk. 1, og § 57, stk. 1, i bekendtgørelsen om tilbageholdte skal en indsat have mulighed for at holde sig orienteret ved avislæsning og gennem radio- og fjernsynsudsendelser mv. Efter kriminallovens § 219, stk. 2, og § 57, stk. 2, i bekendtgørelsen om tilbageholdte har en indsat desuden ret til at låne bøger og tidskrifter gennem det offentlige biblioteksvæsen.

De indsatte kan se tv i afdelingernes opholdsstuer og i det fælles rygerum, men de kan også have eget tv på cellen, enten deres eget tv eller et tv, som de lejer af anstalten. Der er oplysning om muligheden for at leje tv i husordenen.

Med hensyn til aviser blev det under inspektionen oplyst, at anstalten får BT hver dag og enkelte dage om ugen de to grønlandske landsdækkende aviser Sermitsiaq og AG samt en lokalavis.

Det fremgår af husordenen, at indsatte, der har udgangstilladelse, kan besøge biblioteket i byen i forbindelse med udgang. Indsatte, der ikke har udgangstilladelse, kan få hjælp af personalet til at låne bøger og tidsskrifter fra biblioteket. Det fremgår også, at anstalten arrangerer biblioteksbesøg en gang om måneden.

Ifølge husordenen kan de indsatte desuden låne forskellige spil i anstalten ved at henvende sig til personalet.

Som nævnt i den bygningsmæssige gennemgang er der i anstalten et motionsrum og et spilrum, og i afdeling A er der et bordtennisrum.

På inspektionstidspunktet bestod redskaberne i motionsrummet af en romaskine, en crosstrainer og en kondicykel, og i spilrummet var der ved siden af et bordfodbold-spil opstillet to løbebånd, og der var en ribbe på væggen.

Det blev oplyst, at der i spilrummet tidligere havde været en Wii-konsol med tilhørende spil, men at det var forsvundet.

Indsatte, der har opnået tilladelse til udgang, har også mulighed for at deltage i aktiviteter uden for anstalten. Ifølge husordenen er der tale om forskellige sportsaktiviteter, og det er anført, at tidspunkt for sportsaktiviteter kan oplyses af personalet.

Det blev oplyst, at anstalten havde en time om ugen i idrætshallen, men at det var for lidt til at dække behovet, og at anstalten håbede på at kunne få to timer om ugen fra august 2011.

Jeg beder om at få oplyst, om de indsatte har mulighed for at deltage i andre aktiviteter end sportsaktiviteter uden for anstalten.

Desuden beder jeg om at få oplyst, hvilke fysiske aktiviteter de indsatte har mulighed for at lave på gårdtursarealet.

Det blev under inspektionen oplyst, at anstalten tidligere havde en båd, der blev benyttet til sejlads og fiskeri, men den var ikke godkendt af Søfartsstyrelsen, og derfor

holdt anstalten op med at bruge den. De indsatte har udtrykt ønske om at kunne komme til at fiske, men anstalten har ikke økonomi til at anskaffe en ny båd.

Anstalten havde tidligere også hunde og en slæde, men på grund af manglende interesse hos de indsatte for at passe hundene, blev de solgt. De indsatte har udtrykt ønske om, at anstalten får hunde igen, men den hundepads, som anstalten kan benytte, ligger et godt stykke fra anstalten, og bl.a. derfor har anstalten ikke anskaffet nye hunde.

Jeg beder om at få oplyst, om anstalten på nuværende tidspunkt har planer om på ny at anskaffe en båd og/eller hunde, som kan være med til at give de indsatte nogle flere aktivitetsmuligheder.

I forbindelse med fritidsaktiviteter blev det desuden oplyst, at anstalten som et nyt tiltag har ansat en pædagogisk medhjælper.

Jeg beder om nærmere oplysninger om, hvilke arbejdsopgaver den pædagogiske medhjælper varetager i forhold til de indsatte.

6. Samtaler med talsmændene

Under inspektionen havde ombudsmanden som tidligere nævnt en samtale med de to talsmænd i anstalten. Den fungerende overvagtimester deltog med talsmændenes samtykke som tolk under samtalen.

Den ene talsmand klagede over, at nogle af anstaltsbetjentene ikke altid hilste pænt på de indsatte. Den anden talsmand efterlyste, at anstaltsbetjentene var mere til stede blandt de indsatte på afdelingerne, og begge talsmænd var enige om, at det generelt var godt for stemningen i anstalten.

Det, som talsmændene havde nævnt, forelagde ombudsmanden for ledelsen under den afsluttende samtale. Ledelsen tilkendegav, at det ville blive indskærpet over for anstaltsbetjentene, at de altid bør hilse ordentligt på de indsatte. Ledelsen oplyste samtidig, at der altid skal være mindst én betjent, der runderer i anstaltens tre afdelinger, men at den samlede bemanning i anstalten kan variere på grund af kørselsopgaver mv.

Ombudsmanden fulgte op på samtalen med talsmændene i breve af 27. juni 2011 (vedlagt en oversættelse til grønlandsk). De spørgsmål, som talsmændene havde rejst, blev afsluttet i disse breve.

7. Andre forhold

7.1. Belægning mv.

Anstalten for domfældte i Sisimiut modtager både domfældte, herunder forvaringsdømte, og tilbageholdte. Forvaringsdømte kan både være indsatte, der er idømt en sådan foranstaltning i Grønland, og indsatte, der er udstationeret fra Anstalten ved Herstedvester.

Anstalten modtager både mænd og kvinder. På inspektionstidspunktet var der to kvindelige indsatte i anstalten. De var placeret på hver sin afdeling (afdeling B og C) og havde begge en celle med eget toilet og bad.

Det blev fra anstaltens side tilkendegivet, at forholdet mellem de mandlige og kvindelige indsatte generelt er godt, og at kvinderne kan få lov til at være i fred for de mandlige indsatte. Dette blev bekræftet over for ombudsmanden under en samtale med den ene af de to kvindelige indsatte. Det blev desuden oplyst, at den pågældende kvinde havde en kæreste i anstalten, og at de indsatte gerne må besøge hinanden på cellerne i dagtimerne.

Anstaltens kapacitet er som tidligere nævnt 30 indsatte – ti på hver af de tre afdelinger.

På inspektionstidspunktet var der 28 indsatte i anstalten. 11 af de 28 indsatte var tilbageholdte. Det blev oplyst, at alle tilbageholdte i Sisimiut overføres til anstalten.

Det blev under inspektionen oplyst, at anstalten i forbindelse med overbelægning tager besøgsrummet i brug som ekstra celle.

Jeg er bekendt med, at der er lang ventetid på fuldbyrdelse af foranstaltninger i anstalter i Grønland, og at ventetiden (venterkøen) er steget. I et brev af 16. januar 2012, som ombudsmanden har modtaget fra Justitsministeriet i en generel sag om ventetiden for fuldbyrdelse af domme om anbringelse i anstalt i Grønland, har Justitsministeriet oplyst om den aktuelle status for venterkøen. Det fremgår heraf, at venterkøen den 4. januar 2012 var på 296 personer, hvilket indtil da var det højeste niveau, siden den nævnte generelle sag blev rejst. Af justitsministerens svar af 29. marts 2012 på et

spørgsmål nr. 361 fra Folketingets Retsudvalg, fremgår det, at venterkøen primo marts 2012 var på 331 domfældte.

Det fremgår desuden af Justitsministeriets brev, at iværksatte initiativer i forhold til placering af tilbageholdte i anstalterne i Grønland har betydet, at der i 2010 var overbelægning i anstalterne, og at der i en periode blev indkaldt et meget lille antal dømt fra ventelisten. Ifølge en opgørelse den 17. oktober 2011 var der denne dag i alt 43 tilbageholdte i de grønlandske anstalter. Af svaret på et folketingsspørgsmål (nr. S 3287) fremgår det, at der den 21. maj 2012 var 21 tilbageholdte i de grønlandske anstalter.

Justitsministeriet har den 10. januar 2012 svaret på et folketingsspørgsmål (nr. S 1424) om ventetiderne. Svaret kan læses på Folketingets hjemmeside.

Jeg foretager mig ikke noget i denne sag om inspektionen af Anstalten for domfældte i Sisimiut vedrørende selve spørgsmålet om venterkøen til anstalter i Grønland. Jeg følger dette spørgsmål i den ovenfor nævnte generelle sag. I et brev af 17. januar 2012 i denne sag er Justitsministeriet blevet bedt om at udtale sig om, hvilke overvejelser ministeriet har gjort sig om en (fornyet) anvendelse af den midlertidige anstalt for domfældte i Kangerlussuaq, der (senest) har været benyttet i en periode på knap 16 måneder indtil den 17. december 2010.

Jeg foretager mig heller noget vedrørende selve spørgsmålet om (periodevis) overbelægning i (bl.a.) Anstalten for domfældte i Sisimiut og konsekvenserne heraf for de indsatte i forhold til privatliv, kontakt med personalet, beskæftigelse, fritid, fysiske forhold mv.

På baggrund af anstaltens oplysning om, at besøgsrummet tages i brug som ekstra celle i tilfælde af overbelægning, beder jeg dog om at få oplyst, hvor ofte det sker, og hvordan besøg til de øvrige indsatte afvikles i disse situationer.

Hvis det i en periode som følge af overbelægning er nødvendigt for anstalten at placere indsatte sammen på cellerne, går jeg ud fra, at anstalten er opmærksom på, så vidt muligt at sikre en hensigtsmæssig sammensætning af de indsatte. Jeg går i den forbindelse også ud fra, at anstalten i videst muligt omfang giver de indsatte medindflydelse på beslutningen om, hvor der skal etableres dobbeltbelægning, og at anstalten i øvrigt gør, hvad den kan, for at afbøde de ulemper, som overbelægning medfører.

7.2. Forplejning, købmand

Kosten til de indsatte blev tidligere leveret fra Sømmandshjemmet i byen, men anstalten modtog mange klager fra de indsatte over maden. Fra den 1. maj 2010 blev der derfor indført selvforplejning i anstalten på forsøgsbasis. Selvforplejningen gælder alle måltider, og det blev oplyst, at ordningen fungerer godt. De indsatte danner madgrupper, hvor de skiftes til at lave mad eller laver mad sammen.

I husordenens afsnit om indkøb er det nævnt, at institutionen i rimeligt omfang medvirker til, at den indsatte kan købe daglige fornødenheder og købe eller leje andre ting.

Indsatte, der har tilladelse til udgang, kan få udgang til indkøb en gang om ugen, jf. afsnittet om udgang i anstaltens husorden. Under inspektionen blev det oplyst, at der er mulighed for indkøb to gange om ugen (onsdag og fredag) i supermarkedet Pisiffik. De indsatte får også mulighed for at handle på Brættet, hvor de kan købe bl.a. frisk fisk.

Tilbageholdte og domfældte, der endnu ikke har opnået tilladelse til udgang eller er anbragt i enrum, kan foretage indkøb ved at aflevere en indkøbsseddel og penge til personalet, som herefter ved lejlighed foretager disse indkøb. Det fremgår af husordenens afsnit om indkøb.

Det blev oplyst, at anstalten sørger for forplejning til nyankomne indsatte, indtil penge til selvforplejning (540 kr.) bliver udbetalt første gang. Forplejningen består indtil da af færdigretter fra Pisiffik.

7.3. Talsmandsordning

Det fremgår af kriminallovens § 204, stk. 1, at de indsatte skal have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen, herunder gennem valgte talsmænd, jf. stk. 3.

Bestemmelsen gælder også for tilbageholdte, der ikke er isolerede i medfør af retsplejeloven for Grønland, jf. § 11 i bekendtgørelsen om tilbageholdte.

Direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland har i medfør af kriminallovens § 204, stk. 3, fastsat nærmere regler om talsmandsvirksomheden i bekendtgørelse nr. 1154 af 7. december 2009 (medindflydelsesbekendtgørelsen).

Det fremgår af § 5 i denne bekendtgørelse, at institutionen bl.a. "tager (...) stilling til", hvor ofte der afholdes valg af talsmænd, proceduren for valg af talsmænd og eventuelt fælles talsmand samt om kontrollen med disse valg. Institutionen skal gøre notat om de drøftelser, der finder sted med talsmændene, jf. bekendtgørelsens § 4, stk. 7.

Der er oplysning om adgangen for de indsatte til at vælge talsmænd i anstaltens husorden. Det fremgår også heraf, at anstalten tager initiativ til jævnlige drøftelser med talsmændene, men at drøftelser også kan ske, hvis talsmændene beder om det. Der er tale om en gengivelse af reglerne i medindflydelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 5 og 6.

Det blev under inspektionen oplyst, at anstalten holder møde med talsmændene en gang om måneden, og i øvrigt når talsmændene beder om det. Der bliver desuden holdt møde med alle de indsatte en gang om måneden.

Efter § 8, stk. 1, i den talsmandsbekendtgørelse, der er udstedt i medfør af den danske straffuldbyrdelseslov, skal lederne af kriminalforsorgens institutioner i Danmark fastsætte regler om nærmere angivne forhold, herunder de forhold, der også er nævnt i § 5 i den bekendtgørelse om medindflydelse, der gælder for kriminalforsorgens institutioner i Danmark.

Jeg har i min rapport om inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat bedt om at få oplyst, om det forhold, at institutionerne "tager (...) stilling til" de forhold, der er nævnt i medindflydelsesbekendtgørelsens § 5, skal forstås sådan, at der (ligesom i Danmark) skal fastsættes skriftlige regler herom, f.eks. i anstaltens husorden.

Hvis det er tilfældet, beder jeg om at få oplyst, om der er fastsat sådanne regler for Anstalten for domfældte i Sisimiut.

8. Rapportgennemgang – disciplinærsager

Som anført i indledningen bad ombudsmanden under inspektionen om rapportmateriale til senere gennemgang. Anmodningen omfattede bl.a. de seneste 10 disciplinærsager forud for den 27. april 2011 (tidspunktet for varslingen af inspektionen). Hvis der i nogle af sagerne havde været klaget til Kriminalforsorgen i Grønland, bad ombudsmanden også om en kopi af kriminalforsorgens afgørelse i sagen.

Ombudsmanden modtog rapportmaterialet under inspektionen.

Jeg har modtaget i alt 22 disciplinærsager, som alle er forhørssager. Forhørene er fortløbende nummereret. Jeg har modtaget 11 sager med numrene 28-38, som vedrører perioden fra den 6. maj 2010 til den 14. juli 2010 (dvs. at sagerne ligger inden for den afgrænsede undersøgelsesperiode). Jeg har desuden modtaget 11 sager med numrene 45-47 og 50-57, som vedrører perioden fra den 28. april 2011 til den 27. maj 2011. Selv om de sidstnævnte 11 sager ligger uden for den afgrænsede undersøgelsesperiode, har jeg valgt (kun) at gennemgå disse 11 sager, fordi det er de seneste sager, mens de øvrige 11 sager er fra medio 2010.

Jeg har ikke modtaget oplysning om, hvorvidt der har været klaget over nogle af afgørelserne til Kriminalforsorgen i Grønland. Jeg går ud fra, at det ikke er tilfældet.

Jeg går ud fra, at der har været disciplinærsager i anstalten i perioden mellem de sager, som jeg har modtaget fra 2010, og sagerne fra 2011 (dvs. i perioden fra den 14. juli 2010 til den 28. april 2011), og jeg beder om at få oplyst, hvor mange sager det drejer sig om.

Ved min gennemgang af de 11 sager med numrene 45-47 og 50-57 fra 2011 har jeg navnlig haft opmærksomheden henledt på, hvorvidt proceduren i forhold til de gældende regler er blevet fulgt.

Jeg har dog ikke foretaget en fuldstændig gennemgang af sagerne i forhold til samtlige de regler, der gælder for behandlingen af sager på dette område.

8.1. Retsgrundlaget

Reglerne om disciplinære foranstaltninger over for indsatte, der fuldbyrder domme med anbringelse i anstalt, findes i kriminallovens kapitel 43 (§§ 226 ff). Efter lovens § 228, stk. 6, fastsætter ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland regler om disciplinærsagers behandling og om fastsættelse af disciplinære foranstaltninger, herunder om en bødes maksimale størrelse og om muligheden for at fordele indeholdelsen af en ikendt bøde over en periode, om anvendelsen af hel eller delvis frakendelse af udgang og om indberetningspligt og godkendelse af anbringelse i enrum i mere end tre døgn.

Sådanne regler har direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland fastsat i bekendtgørelse nr. 1164 af 7. december 2009 om disciplinære foranstaltninger og disciplinærsagers behandling i anstalter (i det følgende disciplinærsagsbekendtgørelsen).

Der er ikke regler om disciplinære foranstaltninger over for tilbageholdte i retsplejeloven for Grønland – som det er tilfældet for varetægtsarrestanter i den danske retsplejelov, jf. denne lovs § 775. Men der er regler herom i bekendtgørelsen om tilbageholdte, der er udstedt i medfør af § 383 i retsplejeloven for Grønland. Af forarbejderne til denne bestemmelse (L 34 af 12. december 2007, Folketingsåret 2007-2008, 2. samling) fremgår det bl.a., at reglerne for behandlingen af tilbageholdte og for behandlingen af anstaltsanbragte som udgangspunkt bør være ens, og regler om disciplinære foranstaltninger er nævnt som ét blandt flere eksempler på regler, der vil kunne være fælles.

Efter § 71 i bekendtgørelsen om tilbageholdte kan en tilbageholdt af tilbageholdelsesstedet ikendes disciplinære foranstaltninger efter reglerne i disciplinærsagsbekendtgørelsen.

De regler, der er fastsat for anvendelse af disciplinære foranstaltninger og for behandlingen af sager herom i Grønland, svarer i vidt omfang til de regler, der gælder om anvendelse af disciplinærstraf i Danmark.

8.2. Betingelser

Kriminallovens § 226, stk. 1, indeholder en opremsning af, i hvilke tilfælde en indsat kan ikendes en disciplinær foranstaltning. Det kan ske ved overtrædelse af lovens § 202, dvs. hvis den indsatte ikke efterkommer de anvisninger, der gives af institutionens personale i forbindelse med varetagelsen af institutionens opgaver (nr. 1), ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå (nr. 2), ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 210, stk. 1 (nr. 3), ved overtrædelse af kriminallovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden eller sikkerhed i institutionen (nr. 4), ved overtrædelse af regler fastsat af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinær foranstaltning (nr. 5), og ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinær foranstaltning (nr. 6).

Jeg har som tidligere nævnt modtaget anstaltens husorden. Den er ikke udfærdiget af anstaltslederen for Anstalten for domfældte i Sisimiut, men af direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland. Husordenen har et afsnit om disciplinær foranstaltning mv., der generelt omtaler muligheden for at ikende disciplinære foranstaltninger for overtrædelse af "anstaltens regler eller anvisninger", men muligheden for at anvende disciplinære foranstaltninger er også anført enkelte andre steder i husordenen.

8.3. Disciplinære foranstaltninger og andre foranstaltninger

Kriminallovens § 227, stk. 1, indeholder en angivelse af, hvilke disciplinære foranstaltninger, der kan anvendes. Som disciplinær foranstaltning kan anvendes advarsel, bøde, frakendelse af udgangstilladelse og anbringelse i enrum.

Anbringelse i enrum kan dog ifølge stk. 2 kun anvendes ved udeblivelse eller undvigelse (nr. 1), indsmugling eller besiddelse af våben (nr. 2), vold eller trusler om vold mod medindsatte eller personale (nr. 3), indsmugling, besiddelse eller indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer (nr. 4) og andre grove eller oftere gentagne overtrædelser (nr. 5).

Frakendelse af udgangstilladelse kan ifølge stk. 3 kun anvendes, hvis den indsatte udebliver fra udgang eller i øvrigt ikke overholder de fastsatte vilkår for tilladelsen.

Det fremgår videre af stk. 4, at bøde kan ikendes i forening med frakendelse af udgangstilladelse og anbringelse i enrum, og af stk. 5, at en disciplinær foranstaltning kan gøres betinget.

I kriminallovens § 228 er der nærmere regler om fastsættelse (udmåling) og fuldbyrdelse af disciplinære foranstaltninger.

Et disciplinært forhold kan også medføre andre reaktioner end en disciplinær foranstaltning efter kriminallovens § 227, f.eks. enrumsanbringelse efter kriminallovens § 223. Hvis et disciplinært forhold har givet anledning til andre indgreb over for den indsatte efter kriminallovens bestemmelser herom, bortset fra erstatning og konfiskation, kan der kun ikendes disciplinære foranstaltninger i det omfang, afgørende ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn kræver det. Det følger af § 8 i disciplinærsagsbekendtgørelsen.

8.4. Sagsbehandlingsregler

Regler om behandlingen af disciplinærsager findes i disciplinærsagsbekendtgørelsens §§ 8 – 13. §§ 10, 11 og 12 i bekendtgørelsen har følgende indhold:

”§ 10. Den indsatte skal gøres bekendt med, hvad der er indberettet, og i hovedtræk orienteres om, hvad der måtte være fremkommet under eventuelle afhøringer. Den indsatte skal have adgang til at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Afgørelsen skal træffes, mens den indsatte er til stede. Hvis den indsatte ikke ønsker at være til stede, kan disciplinærsagen gennemføres uden den på-

gældendes tilstedeværelse. Den indsatte skal i så fald skriftligt underrettes om, hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende har adgang til at udtale sig.

Stk. 3. Afhøringer gennemføres af to af institutionens ansatte.

Stk. 4. Ved afhøringens begyndelse skal den indsatte orienteres om sine rettigheder i forbindelse med sagens behandling, herunder

- 1) retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre, jf. forvaltningslovens § 8,
- 2) retten til aktindsigt i de dokumenter, der ligger til grund for forhøret, jf. forvaltningslovens kapitel 4,
- 3) retten til at udtale sig, før der træffes afgørelse, og at dette ikke medfører nogen pligt for den indsatte til at udtale sig,
- 4) retten til ikke at godkende gengivelsen af sin forklaring, jf. § 11, stk. 1, 2. pkt., og
- 5) retten til efter anmodning at få udleveret en kopi af det i medfør af § 11 udarbejdede notat, jf. § 13.

§ 11. Der skal gøres notat om disciplinærsagens behandling i en særlig protokol. Notatet skal søges affattet sådan, at det kan godkendes af den indsatte.

Stk. 2. Notatet skal indeholde

- 1) en gengivelse af, hvad der er indberettet,
- 2) en gengivelse af de afgivne forklaringer, som skal protokolleres, mens den, der afgiver forklaring, er til stede,
- 3) oplysning om, hvilke bestemmelser der er overtrådt,
- 4) nærmere oplysning om, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet,
- 5) oplysning om eventuelle begrænsninger i retten til på ethvert tidspunkt af sagens behandling at lade sig bistå af andre og i retten til aktindsigt, jf. § 10, stk. 4, nr. 1 og 2,
- 6) oplysning om afgørelsen,
- 7) en begrundelse, der opfylder kravene i forvaltningslovens § 24,
- 8) oplysning om dato og klokkeslæt for, hvornår afgørelsen er meddelt den indsatte,
- 9) oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til direktøren for Kriminalforsorgen,
- 10) oplysning om, at den indsatte er orienteret om fristen for at indgive klage, jf. kriminallovens § 245, stk. 4.
- 11) oplysning om, hvorvidt den indsatte har været til stede under forhøret, og
- 12) oplysning om, hvorvidt den indsatte har godkendt notatet.

Stk. 3. Hvis der er tale om en afgørelse, der er omfattet af kriminallovens § 246, stk. 1, nr. 3, skal notatet desuden indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at kræve den endelige administrative afgørelse indbragt for retten til prøvelse.

§ 12. I disciplinærsager, hvor der alene er tale om at anvende advarsel eller bøde, kan sagen behandles, uden at den indsatte er til stede, hvis overtrædelsen umiddelbart har kunnet konstateres, eller hvis sagens omstændigheder i øvrigt må anses for fuldt klarlagt. Det er endvidere en forudsætning for at behandle sagen, uden at den indsatte er til stede, at den pågældende ikke ønsker at udtale sig i sagen.

Stk. 2. Den indsatte skal skriftligt underrettes om,

- 1) hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og
- 2) at den pågældende har adgang til at udtale sig i sagen.

Stk. 3. Der skal udarbejdes et notat, der skal indeholde oplysninger som nævnt i § 11, stk. 1 og stk. 2, nr. 1, 3, 6 og 8-10. Notatet skal herudover indeholde oplysning om, at den indsatte skriftligt er underrettet om, hvilken afgørelse institutionen agter at træffe, og at den pågældende har adgang til at udtale sig.”

Alle de sager, som jeg har gennemgået, er behandlet som forhørsager efter proceduren i disciplinærsagsbekendtgørelsens § 10.

8.5. Lidt om sagerne

De 11 sager omfatter som nævnt forhør, der fandt sted i perioden fra den 28. april 2011 til og med den 27. maj 2011. Forhørene omfatter i alt otte indsatte.

Den indsattes status (domfældt eller tilbageholdt) fremgår af forhørsnotaterne i alle tilfælde på nær ét. Det ene tilfælde omfattede en indsat med en anden disciplinærsag, og den indsattes status fremgår af forhørsnotaterne i denne sag. I fem af de 11 tilfælde var der tale om en domfældt (den samme person i to af sagerne), og i seks tilfælde var der tale om en tilbageholdt (de to samme personer i fire af sagerne).

Af de 11 sager handlede tre sager om udeblivelse efter udgang, tre sager om besiddelse af rygeremedier og to sager om undvigelse. De tre sidste sager handlede om henholdsvis upassende sprogbrug, vold mod en medindsat og overtrædelse af anstaltens anvisninger.

I tre sager fik den indsatte en advarsel. Den ene af disse sager vedrørte to disciplinære forhold, og der blev samtidig truffet afgørelse om en bøde svarende til to ugers lommepege.

I to andre sager blev de indsatte også pålagt en bøde svarende til to ugers lommepege.

I to sager blev der truffet afgørelse om frakendelse af udgangstilladelse. I den ene sag blev tilladelsen til dagudgang frakendt i en uge, og tilladelsen til aftenudgang frakendt i to uger. I den anden sag (hvor indsatte udeblev 2½ døgn efter udgang) blev tilladelsen til dagudgang frakendt i otte uger og tilladelsen til aftenudgang i ti uger. Der blev samtidig truffet afgørelse om anbringelse i enrum i tre dage.

I fem sager blev der truffet afgørelse om at anbringe den indsatte i enrum i henholdsvis 18 timer, 3 dage (den ovenfor nævnte sag, hvor der også blev truffet afgørelse om frakendelse af udgangstilladelse) og 7 dage (i to tilfælde). I det sidste tilfælde blev der truffet afgørelse om at anbringe den indsatte i enrum, indtil overførsel til en anden anstalt kunne finde sted.

I tre af sagerne om enrumsanbringelse (forhørsprotokol nr. 46, 47 og 51) er der i afgørelserne henvist både til kriminallovens § 227 om disciplinære foranstaltninger og til kriminallovens § 223 om anbringelse i enrum samt § 69 om anbringelse i enrum i bekendtgørelsen om tilbageholdte.

Efter kriminallovens § 223, stk. 1, kan institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, anbringe en indsat i enrum, hvis det er nødvendigt for at forebygge undvigelse, kriminel virksomhed eller voldsom adfærd. Ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan efter kriminallovens § 223, stk. 7, fastsætte regler om anbringelse i enrum, herunder om indberetningspligt. Denne bemyndigelse er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 1162 af 7. december 2009 om anbringelse i enrum i anstalter.

Efter § 69 i bekendtgørelsen om tilbageholdte kan tilbageholdelsesstedet anbringe en tilbageholdt i enrum efter reglerne i bekendtgørelse nr. 1162 af 7. december 2009 om anbringelse i enrum i anstalter.

Sager om anbringelse i enrum efter kriminallovens § 223, stk. 1, og § 69 i bekendtgørelsen om tilbageholdte behandles således ikke efter de ovenfor gengivne regler i disciplinærsagsbekendtgørelsen, men efter reglerne i bekendtgørelsen om enrum.

De tre nævnte sager rejser derfor spørgsmål om, hvorvidt der har været tale om anbringelse i enrum som en disciplinær foranstaltning eller som en anden reaktion.

Anbringelse i enrum som disciplinærstraf er karakteriseret ved at være en bagudrettet og pønalt reaktion på en allerede begået handling, og reaktionen er tidsbestemt. Anbringelse i enrum med det formål at forebygge en (fortsat) uberettiget adfærd hos den indsatte er karakteriseret ved at være en fremadrettet og tidsubestemt foranstaltning. Jeg henviser til William Rentzmann m.fl., Straffuldbyrdelsesloven med kommentarer (2003), s. 153.

Det fremgår således også af kriminallovens § 228, stk. 3, at anbringelse i enrum fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang til *et bestemt tidsrum*, der ikke kan overstige 4 uger.

I de tre nævnte sager (forhørsprotokol nr. 46, 47 og 51) blev der i alle tilfælde truffet afgørelse om anbringelse i enrum for et bestemt afgrænset tidsrum (18 timer i det ene tilfælde og 7 dage i de to andre). Jeg lægger derfor til grund, at der var tale om disciplinære foranstaltninger.

Når der er tale om anbringelse i enrum som en disciplinær foranstaltning, er det ikke korrekt at henvise til kriminallovens § 223 og § 69 i bekendtgørelsen om tilbageholdte. Anstalten burde derfor ikke have henvist til disse bestemmelser i sagerne nr. 46, 47 og 51.

Jeg går ud fra, at anstalten fremover vil være opmærksom på, at det ved henvisning til regelgrundlaget i forhørsnotaterne klart bør fremgå, om der er tale om en disciplinær foranstaltning eller en anden reaktion.

I den sag, hvor der blev truffet afgørelse om at anbringe den indsatte i enrum, indtil overførsel til en anden anstalt kunne finde sted (forhørsprotokol nr. 53), handlede det disciplinære forhold om vold mod en medindsat. Der er under punktet "Sigtelse" henvist til kriminallovens § 226, stk. 1, nr. 4, og § 227, stk. 1, nr. 3 (dvs. reglerne om disciplinære overtrædelser og foranstaltninger). Under punktet "Afgørelse" er der kun henvist til kriminallovens § 223 om anbringelse i enrum, og det fremgår, at der blev truffet afgørelse om at anbringe den indsatte i enrum, indtil overførsel til en anden anstalt kunne finde sted. Der blev således truffet afgørelse om en tidsubestemt reaktion efter de regler, der har et forebyggende sigte (jf. ovenfor), og der var derfor tale om en anden reaktion end en disciplinær foranstaltning.

Da sagen (forhørsprotokol nr. 53) ikke resulterede i en disciplinær foranstaltning, indgår den ikke i min gennemgang nedenfor (punkterne 8.6 til 8.10), der således kun omfatter ti sager.

8.6. Begrundelse og notatpligt

8.6.1. Den overtrådte bestemmelse

Det notat, der skal udarbejdes efter disciplinærsagsbekendtgørelsens § 11, skal bl.a. indeholde oplysning om, hvilke bestemmelser der anses for overtrådt, jf. § 11, stk. 2, nr. 3.

Der er i alle ti tilfælde under punktet "Sigtelse" i forhørsnotaterne henvist til de bestemmelser, som anstalten har anset for overtrådt.

Kriminallovens § 226 indeholder som nævnt en opremsning af, i hvilke tilfælde en indsat kan ikendes en disciplinær foranstaltning.

§ 226, nr. 2, om udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå indeholder både et gerningsindhold (den overtrådte bestemmelse) og hjemlen for at ikende en disciplinær foranstaltning for denne overtrædelse.

Fem af de ti sager drejede sig om udeblivelse eller undvigelse fra anstalten. I de fire af tilfældene er der hverken under punktet "Sigtelse" eller punktet "Afgørelse" henvist til § 226, nr. 2, mens der i det sidste tilfælde er henvist til bestemmelsen under punktet "Afgørelse".

I sagerne nr. 45, 46, 47 og 52 burde anstalten have henvist til kriminallovens § 226, nr. 2.

Kriminallovens § 226, nr. 1 og 3 indeholder hjemmel til at ikende en disciplinær foranstaltning for overtrædelse af henholdsvis kriminallovens § 202 (pligten til at efterkomme de anvisninger, der gives af institutionens personale i forbindelse med varetagelsen af institutionens opgaver) og § 210 (beskæftigelsespligten). Disse bestemmelser skal derfor også angives, når der ikendes en disciplinær foranstaltning for overtrædelse heraf.

To af de ti sager vedrørte overtrædelse af § 9 i bekendtgørelsen om tilbageholdte, der svarer til kriminallovens § 202, mens ingen af sagerne vedrørte overtrædelse af § 210 om beskæftigelsespligten.

Det fremgår af sagen om upassende sprogbrug (forhørsprotokol nr. 51), at anstaltsbetjente over for den indsatte (en tilbageholdt) havde påtalt hans sprogbrug, men at han blev ved med at sige "lortevagter". Der er i forhørsnotatet – korrekt – henvist til § 9 (pligten til at efterkomme anvisninger, der gives af tilbageholdelsesstedets personale i forbindelse med varetagelsen af tilbageholdelsesstedets opgaver) i bekendtgørelsen om tilbageholdte og til kriminallovens § 202.

Af den anden sag om overtrædelse af pligten til at efterkomme anvisninger (forhørsprotokol nr. 55) fremgår det, at anstalten gav den indsatte (en tilbageholdt) besked om ikke at anvende cellekald for at få en cigaret fra en medindsat, hvortil den indsatte svarede, at han ville holde de vagthavende vågne, hvis han ikke fik en cigaret. Der er i forhørsnotatet - korrekt – henvist til § 9 i bekendtgørelsen om tilbageholdte.

Kriminallovens § 226, nr. 4-6 henviser til andre regler (kriminallovgivningen eller regler der er fastsat af enten Kriminalforsorgen i Grønland eller institutionens leder). De regler, der anses for overtrådt i et konkret tilfælde, skal derfor også angives ved oplysning i notatet om, hvilke bestemmelser der anses for overtrådt.

De sidste tre sager handlede om fund af rygeremedier (forhørsprotokol nr. 54, 56 og 57). I sag nr. 56 er der – korrekt – henvist til genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2. Efter denne bestemmelse må de indsatte ikke medtage, besidde eller råde over genstande, som kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer og andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

I sag nr. 57 er der også henvist til genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2, sammen med en henvisning til kriminallovens § 205, stk. 2, som er en af hjemmelsbestemmelserne til reglerne i genstandsbekendtgørelsen. Sagen handlede desuden om besiddelse af en særlig skrue (torch-bit-skrue), og der er i den forbindelse henvist til genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 5. Efter denne bestemmelse må de indsatte ikke medtage, besidde eller råde over genstande, som kan benyttes i forbindelse med flugt, herunder værktøj, tovværk eller lignende.

Der er således i disse to tilfælde en angivelse af den overtrådte bestemmelse (genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2).

I sag nr. 54 er der henvist til kriminallovens § 205, stk. 1, og genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1. Det er ikke nærmere præciseret, hvilken bestemmelse i § 2, stk. 1, der anses for overtrådt.

I sag nr. 54 burde anstalten have anført, at det var genstandsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2, (om genstande, som kan benyttes i forbindelse med misbrug af euforiserende stoffer og andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning) der var overtrådt.

8.6.2. Hjemlen for den ikendte foranstaltning

I de fem sager, der handlede om udeblivelse eller undvigelse, er der kun i ét tilfælde i afgørelsen henvist til kriminallovens § 226, nr. 2, som hjemmel for at ikende den disciplinære foranstaltning. I fire af sagerne (forhørsprotokol nr. 45, 46, 47 og 52) er der ingen henvisning til hjemlen for at ikende disciplinær foranstaltning.

I sagerne nr. 45, 46, 47 og 52, der handlede om udeblivelse eller undvigelse, burde anstalten i afgørelserne have henvist til kriminallovens § 226, nr. 2, som hjemmel for at ikende de disciplinære foranstaltninger. Jeg går ud fra, at anstalten fremover vil være opmærksom på at henvise til denne bestemmelse i tilsvarende sager.

I to af de tre sager om besiddelse af rygeremedier er der ingen henvisning til hjemlen for at ikende disciplinær foranstaltning (forhørsprotokol nr. 54 og 56), mens der i den tredje sag (nr. 57) er henvist til kriminallovens § 226, stk. 4 og 5. Der er også henvist til genstandsbekendtgørelsens § 29, stk. 2, hvorefter en indsat kan ikendes disciplinære foranstaltninger efter kriminallovens §§ 226-228 ved overtrædelse af bl.a. § 2.

Hjemlen for at ikende disciplinære foranstaltninger for besiddelse af rygeredskaber er kriminallovens § 226, nr. 5, jf. genstandsbekendtgørelsens § 29, stk. 2, og § 2, stk. 1, nr. 2.

I de konkrete sager burde der derfor (kun) have været henvist til kriminallovens § 226, nr. 5 (om overtrædelse af regler, der er fastsat af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinær foranstaltning). En henvisning til § 226, nr. 4 (om overtrædelse af kriminallovgivningen) er ikke korrekt. Jeg går ud fra, at anstalten fremover vil være opmærksom på at henvise til § 226, nr. 5, (og kun til denne bestemmelse) i tilsvarende sager.

I sagen om upassende sprogbrug (forhørsprotokol nr. 51), hvor pligten til at efterkomme anstaltens anvisninger ansås for overtrådt, er der – korrekt – henvist til kriminallovens § 226, nr. 1, som hjemmel for at ikende disciplinær foranstaltning.

I den anden sag (forhørsprotokol nr. 55), som også handlede om overtrædelse af pligten til at efterkomme anstaltens anvisninger, er der ikke anført hjemmel for at ikende den disciplinære foranstaltning.

I sag nr. 55 burde anstalten have anført kriminallovens § 226, nr. 1, som hjemmel for at ikende disciplinær foranstaltning.

Fem af de ti sager vedrørte tilbageholdte. I ingen af disse sager er der henvist til § 71 i bekendtgørelsen om tilbageholdte, hvoraf det fremgår, at en tilbageholdt af tilbageholdelsesstedet kan ikendes disciplinære foranstaltninger efter reglerne i disciplinærsagsbekendtgørelsen (jf. pkt. 8.1 ovenfor).

Henvisningen til retsgrundlaget for at ikende den disciplinære foranstaltning burde i disse tilfælde også have omfattet § 71 i bekendtgørelsen om tilbageholdte.

Der er i næsten alle sagerne henvist til kriminallovens § 227 om de disciplinære foranstaltninger.

I de tre sager, hvor der blev truffet afgørelse om advarsel (forhørsprotokol nr. 45, 55 og 57), er der henvist til § 227, stk. 1.

I de tre sager, hvor der blev truffet afgørelse om bøde (de tre sager om rygeremedier), mangler der en henvisning til § 227, stk. 1, i to af sagerne (forhørsprotokol nr. 54 og 56), mens der i den tredje sag (forhørsprotokol nr. 57) er henvist til § 227, stk. 1 og "evt. stk. 4".

Efter kriminallovens § 227, stk. 4, kan der ikendes bøde i forening med frakendelse af udgangstilladelse og anbringelse i enrum. I den konkrete sag fremgår det af begrundelsen for afgørelsen, at "hvis man er opmærksom på, at det ikke er første gang, man har fundet rygeredskab, skulle vagterne foretage enrumsanbringelse ifølge normalreaktioner".

Da der ikke blev truffet afgørelse om anbringelse i enrum samtidig med afgørelsen om bøde, burde der ikke være henvist til § 227, stk. 4.

I alle fire sager om anbringelse i enrum er der henvist til § 227. I de tre af sagerne er der henvist til den relevante bestemmelse i § 227, stk. 2, mens der i den sidste sag kun er henvist til § 227.

I sager om anbringelse i enrum bør der altid henvises til den relevante bestemmelse i § 227, stk. 2.

I de to sager om frakendelse af udgangstilladelse på grund af udeblivelse er der i den ene sag korrekt henvist til § 227, stk. 1 og 3, mens henvisningen mangler i den anden sag (forhørsprotokol nr. 52).

I sager om frakendelse af udgangstilladelse på grund af udeblivelse bør der altid henvises til § 227, stk. 1 og 3.

8.6.3. Andre bestemmelser

I en af de sager, hvor der blev truffet afgørelse om en bøde, er der henvist til kriminallovens § 228, stk. 1, og i to af sagerne om anbringelse i enrum (forhørsprotokol nr. 50 og 51) er der henvist til § 228, stk. 3-5.

Jeg har ingen bemærkninger til henvisningerne til § 228, stk. 1 og 3, der angiver, hvad der skal lægges vægt på ved udmåling af henholdsvis en bøde og varigheden af en enrumsanbringelse.

Kriminallovens § 228, stk. 4, vedrører muligheden for at anbringe en indsat i forhørs-celle, hvis der er begrundet mistanke om, at den indsatte har overtrådt bestemmelser, der må antages at medføre anbringelse i enrum som disciplinær foranstaltning, og hvis det er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af undersøgelsen i disciplinærsagen.

Der er oplysninger om anbringelse i forhørs-celle i begge de to ovenfor nævnte sager, hvor der blev truffet afgørelse om anbringelse i enrum som en disciplinær foranstaltning. Henvisningen til § 228, stk. 4, er derfor korrekt.

Forhørsceleanbringelse er ikke en del af den disciplinære foranstaltning, men den tid, som en indsat har været anbragt i forhørscele, skal fradrages i udståelsen af anbringelse i enrum, jf. disciplinærsagsbekendtgørelsens § 4, stk. 2. Når der har været forhørsceleanbringelse, er det derfor relevant at oplyse om det i forhørsnotatet.

Det bør efter min opfattelse klart fremgå, om der er sket fradrag for den tid, som en indsat har tilbragt i forhørscele. Det kan f.eks. anføres, at den indsatte ikendes x antal dage i enrum, og hvornår anbringelsen anses for udstået, eventuelt med en henvisning til disciplinærsagsbekendtgørelsens § 4, stk. 2.

I den ene sag, hvor der var tale om anbringelse i forhørscele (forhørsprotokol nr. 50), blev den indsatte anbragt den 11. maj 2011 kl. 08.07, og forhør blev afholdt samme dag kl. 12.05. Der blev herefter truffet afgørelse om "1 x enrum i 3 dage indtil 14.05.2011 kl. 08.07". Der er desuden i sagen henvist til disciplinærsagsbekendtgørelsens §§ 4-7. Det fremgår således af forhørsprotokollen, at der er sket fradrag for tiden i forhørscele.

I den anden sag (forhørsprotokol nr. 51) blev den indsatte anbragt i forhørscele den 11. maj 2011 umiddelbart efter en episode kl. 13.10, og forhør blev afholdt samme dag kl. 17.55. Der blev truffet afgørelse om anbringelse i enrum "fra i dag kl. 13.10 indtil i morgen den 12.05.2011 kl. 07.00". Det er anført i protokollen, at normalreaktionen blev brugt ved afgørelsen, men at tiden for enrumsanbringelse blev nedsat med 75 pct. Der er desuden som i den førstnævnte sag henvist til disciplinærbekendtgørelsens §§ 4-7. Det fremgår således også af denne sag, at der er sket fradrag for tiden i forhørscele.

Som nævnt ovenfor er der i de to omtalte sager om anbringelse i enrum også henvist til kriminallovens § 228, stk. 5, og til disciplinærsagsbekendtgørelsens §§ 4-7.

Kriminallovens § 228, stk. 5, angiver, at en indsat, der anbringes i enrum, skal isoleres i eget opholdsrum eller i opholdsrum på særlig afdeling, og at den indsatte under anbringelsen ikke er undergivet andre begrænsninger i sin tilværelse end sådanne, der er en følge af anbringelsen i enrum, jf. kriminallovens § 172.

Disciplinærsagsbekendtgørelsens § 4 vedrører (som nævnt ovenfor) anbringelse i forhørscele. § 5 vedrører rettigheder og pligter samt andre forhold under anbringelsen, § 6 vedrører indberetning af anbringelser af mere end tre dages varighed, og § 7 ved-

rører kompetence og orientering af den indsatte i forbindelse med anbringelse i forhørs-celle.

Jeg gør opmærksom på, at der kun bør henvises til bestemmelser, der vedrører andet end ikendelsen eller udmålingen af selve den disciplinære foranstaltning, hvis det er relevant at henvise hertil i de konkrete tilfælde.

8.6.4. Bevisbedømmelse

Forhørsnotatet skal indeholde nærmere oplysning om, på hvilket grundlag afgørelsen er truffet, jf. disciplinærsagsbekendtgørelsens § 11, stk. 2, nr. 4. Det omfatter både de faktiske omstændigheder og det bevismæssige grundlag.

Som ombudsmanden også nævnte i afsnittene om sin gennemgang af disciplinærsager i forbindelse med inspektionerne i 2006 af anstalterne for domfældte i Nuuk og Qaqortoq, indebærer indsattes erkendelse, at nærmere bevisførelse ikke er fornøden, men der skal fortsat ske en bevisbedømmelse. Det er dog tilstrækkeligt at henvise til, at den indsatte har erkendt forholdet.

Hvis den indsatte derimod nægter forholdet, må det nærmere anføres, hvad der er anset for bevist, og på hvilket grundlag det er sket. Hvis den indsattes forklaring til-sidesættes, skal det således fremgå, hvorfor det er sket.

Bevisbedømmelsen er i øvrigt fri.

Der er en (fortrykt) rubrik i forhørsnotatet til angivelse af bevisbedømmelsen.

I denne rubrik er der i to af de tre sager om udeblivelse efter udgang henvist til rapportens indhold og den indsattes forklaring. I den sidste sag er der kun henvist til rapportens indhold. Sagen drejede sig om en domfældt, der kom for sent tilbage efter en gå-tur og forklarede, at han ikke havde haft ur på.

I to sager, hvor de indsatte undveg samtidig, er der i den ene sag henvist til fjernede genstande i cellen (vinduet og en nøglecylinder) og tilbageholdtes egen erkendelse af rapportens indhold. I den anden sag er der henvist til en fjernet genstand i cellen (en nøglecylinder) og en kameraoptagelse af den indsattes færden uden for cellen.

I sagen om upassende sprogbrug er der henvist til rapportens indhold og en medindsats forklaring. Det fremgår af rapporten, at den indsatte på trods af påtale fra tre an-

staltsbetjente blev ved med at kalde dem "lortevagter". I den anden sag om overtrædelse af anstaltens anvisninger er der henvist til domfældtes egen erkendelse af rapportens indhold.

Det anførte i rubrikken om bevisbedømmelse i de nævnte sager giver mig ikke anledning til bemærkninger.

I sagerne om fund af rygeremedier er der i den ene henvist til den fundne genstand og rapportens indhold. Det fremgår af rapporten, at genstanden blev fundet i fryseren i køleskabet på indsattes celle. I den anden sag er der henvist til rapportens indhold, de inddragne effekter og ikke mindst tilbageholdtes forklaring.

I den tredje sag (forhørsprotokol nr. 56) er der kun henvist til den fundne genstand. Det fremgår af forhørsprotokollen, at indsatte forklarede, at det ikke var hans genstand, at han ikke havde brugt den, men bare holdt den for andre indsatte, som han ikke ville sige, hvem var. Det fremgår af sagen, at indsatte blev set på et kamera, og at det kunne ses, at han skjulte noget på maven. På en betjents forespørgsel udleverede indsatte genstanden.

For at kunne ikende en indsat en disciplinær foranstaltning for besiddelse af (eller råden over) genstande, som ikke er tilladt i institutionen, kræves det, at det anses for bevist, at den pågældende indsatte har besiddet (eller rådet over) disse genstande. Da de indsatte er ansvarlige for deres egne celler, vil det normalt kunne være tilstrækkeligt at henvise hertil, hvis en indsat nægter kendskab til genstande, der findes på hans eller hendes celle, og ikke kan godtgøre, at genstandene er anbragt af en anden.

I den sidstnævnte sag (forhørsprotokol nr. 56) burde der efter min opfattelse også have været henvist til, at genstanden blev fundet i indsattes besiddelse eller til rapportens indhold.

8.7. Kompetence

Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, har kompetencen til at ikende en indsat en disciplinær foranstaltning, jf. kriminallovens § 226, stk. 1.

Afgørelserne er i de konkrete tilfælde truffet af enten den fungerende anstaltsleder, en overbetjent eller en anstaltsbetjent. Det fremgår ikke, om overbetjenten eller anstalts-

betjenten har truffet afgørelse som stedfortræder i anstaltslederens fravær eller som bemyndiget efter delegation.

I sagen om inspektionen i 2006 af Anstalten for domfældte i Qaqortoq erklærede ombudsmanden sig enig med Direktoratet for Kriminalforsorgen i, at det ville være hensigtsmæssigt, at de lokale kompetenceforhold og arbejdsgange fastlægges udtrykkeligt i de tilfælde, hvor kompetencen er henlagt til institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil.

Den ledende anstaltsleder udarbejdede efterfølgende i brev af 19. november 2008 et udkast til regelsæt for de interne kompetenceforhold i anstalterne for domfældte. Den ledende anstaltsleder omtalte heri de regler, hvor kompetencen var henlagt til anstaltslederen eller den, der bemyndiges dertil. Anstaltslederen anmodede tillige anstalterne om i lokale regelsæt at fastlægge, hvorvidt anstaltslederens kompetence efter disse bestemmelser er delegeret, samt sende ham en kopi af disse regler. Den ledende anstaltsleder oplyste i den forbindelse, at anstaltslederens kompetence kun kan delegeres til anstaltslederens stedfortræder.

Direktoratet havde ingen bemærkninger til dette brev, og det havde ombudsmanden heller ikke.

Jeg går ud fra, at der i overensstemmelse med det nævnte brev blev fastsat regler om delegation af kompetence i (bl.a.) Anstalten for domfældte i Sisimiut, og jeg beder om en kopi af disse regler.

I rapportererne om inspektionerne i 2006 af anstalterne i Nuuk og Qaqortoq bad ombudsmanden også om oplysning om anstaltslederens tilsyn med behandlingen af de sager om disciplinære foranstaltninger, der behandles af andre efter delegation.

Jeg beder om oplysning om ledelsens tilsyn med behandlingen af disciplinærsager i Anstalten for domfældte i Sisimiut.

8.8. Klagevejledning

Det notat, der skal udarbejdes efter disciplinærsagsbekendtgørelsens § 11, skal ifølge stk. 2, nr. 9 og 10 indeholde oplysning om, at den indsatte er orienteret om muligheden for at klage til direktøren for Kriminalforsorgen, og om at den indsatte er orienteret

om fristen for at indgive klage. Der henvises i den forbindelse til kriminallovens § 245, stk. 4.

Kriminallovens § 245, stk. 4, er en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland fastsætter regler om klagevejledning og om behandlingen af klagesager. Reglen om klagefrist findes i kriminallovens § 245, stk. 1, 2. pkt.

I rapporten om ombudsmandens inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat har jeg skrevet, at jeg går ud fra, at henvisningen vil blive rettet i forbindelse med næste revision af disciplinærsagsbekendtgørelsen.

Det fremgår af anstaltens husorden, at der bl.a. ved ikendelse af disciplinære foranstaltninger mv. skal udleveres skriftlig klagevejledning.

Der er i alle de ti sager, som jeg har gennemgået, en standard klagevejledning i forhørsnotatet, der angiver at den indsatte er vejledt om muligheden for at klage over afgørelsen og sagens behandling til "Direktoratet for Kriminalforsorgen i Grønland", (og at en klage med fordel kan fremsendes gennem anstalten).

Jeg går ud fra, at de indsatte i de konkrete sager er vejledt i overensstemmelse med denne vejledning, og at det er sket skriftligt, eventuelt ved udlevering af kopi af forhørsnotatet, hvor klagevejledningen er angivet.

I standardklagevejledningen er det i alle tilfælde angivet, at klagen skal være fremsat senest to måneder efter afgørelsestidspunktet.

Kriminallovens § 245 omfatter afgørelser, der træffes efter denne lov. I forarbejderne til kriminalloven (som tidligere nævnt L 35 af 12. december 2007, Folketingsåret 2007-2008, 2. samling) er anført følgende under omtalen af klageregler:

"Bestemmelserne i §§ 245-253, der alle er nye, vedrører adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet af fuldbyrdelsesmyndighederne **under fuldbyrdelse af en foranstaltning** [min fremhævelse]. Der henvises til betænkningens afsnit XVI, kap. 6.18."

Kriminallovens § 245, herunder bestemmelsen om klagefrist i stk. 1, 2. pkt., gælder således ikke for tilbageholdte, der har ophold i en anstalt. Der er da heller ikke angivet nogen klagefrist i bestemmelsen om klageadgang i § 83 i bekendtgørelsen om tilba-

geholdte (hvorefter tilbageholdte kan klage til Kriminalforsorgen i Grønland over afgørelser, som en anstalt har truffet).

Det synes derfor at være en fejl, at klagevejledningen ifølge den angivne klagevejledning i sagerne om de tilbageholdte har omfattet oplysning om, at der gjaldt en klagefrist. Jeg går ud fra, at anstalten fremover vil være opmærksom på ikke at angive klagefrist, når der er tale om tilbageholdte.

8.9. Sanktionen

Under punktet til angivelse af begrundelsen i forhørsnotaterne er der i flere tilfælde henvist til normalreaktionsskemaet for anstaltssektoren i Grønland. Et sådant skema blev modtaget i forbindelse med inspektionen i 2006 af anstalterne for domfældte i Nuuk og Qaqortoq.

I forbindelse med min rapport om inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat har jeg bedt om en kopi af det nye normalreaktionsskema, hvis der er sket ændringer heri (f.eks. i forbindelse med gennemførelsen af den nye kriminallov for Grønland).

Der kan som disciplinær foranstaltning anvendes advarsel, bøde, frakendelse af udgangstilladelse og anbringelse i enrum, jf. kriminallovens § 227, stk. 1. Bøde var ikke med i de regler, der gjaldt før den 1. januar 2010, men har erstattet muligheden efter disse regler for indskrænkning af de beløb, der udbetales som lommepenge til de indsatte.

Ved ikendelse af bøde skal bødens størrelse fastsættes under hensyn til overtrædelsens art og omfang, jf. kriminallovens § 228, stk. 1. Efter disciplinærsagsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, kan en bøde højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Det almindelige vederlag er fastsat i en bekendtgørelse om satser for vederlag mv. til de indsatte i kriminalforsorgens institutioner og reguleres en gang om året. For 2011 udgjorde beløbet 11,40 kr. i timen svarende til ca. 420 kr. om ugen, jf. § 2, nr. 1, i bekendtgørelse af 1. december 2010. Beløbet til personlige fornødenheder er fastsat i § 2, nr. 8-11.

Lommepege udgjorde i 2011 ifølge § 1, stk. 1, i samme bekendtgørelse 456 kr. om ugen (med mulighed for enten at forhøje eller nedsætte beløbet efter henholdsvis stk. 2 og 3).

I de tre sager om rygeremedier er der truffet afgørelse om en bøde svarende til nedsættelse af lommepege i to uger (forhørsprotokol nr. 54, 56 og 57).

Jeg beder anstalten om at oplyse, om udmålingen af bøden i disse tilfælde er sket i overensstemmelse med reglerne i disciplinærsagsbekendtgørelsens § 2, stk. 1.

8.10. Indberetning

Hvis der træffes bestemmelse om anbringelse i enrum i mere end tre døgn, skal institutionen straks foretage indberetning herom til direktøren for Kriminalforsorgen, der skal godkende, at anbringelse i enrum opretholdes, jf. disciplinærsagsbekendtgørelsens § 6. Indberetningen skal indeholde en nærmere begrundelse for afgørelsen og skal vedlægges kopi af det notat, der skal udarbejdes i medfør af § 5, stk. 5. Efter denne bestemmelse skal der gøres notat om dato og klokkeslæt for anbringelsens iværksættelse og ophør.

Der var i to tilfælde tale om afgørelser om enrum i mere end tre døgn. Det drejer sig om afgørelser, der blev truffet efter to forhør den 5. maj 2011 (forhørsprotokol nr. 46 og nr. 47).

Jeg går ud fra, at der er sket indberetning i disse tilfælde. Jeg beder om en kopi af disse indberetninger og oplysning om Kriminalforsorgen i Grønlands behandling heraf.

9. Rapportgennemgang – anbringelse i observationscelle

Ombudsmandens anmodning om rapportmateriale til senere gennemgang omfattede også alle akterne i anstaltens sager om anbringelse i observationscelle det seneste år forud for den 27. april 2011 (tidspunktet for varslingen af inspektionen). Hvis der i nogle af sagerne havde været klaget til Kriminalforsorgen i Grønland, bad ombudsmanden også om en kopi af kriminalforsorgens afgørelse i sagen. Ombudsmanden modtog rapportmaterialet under inspektionen.

Som tidligere nævnt blev det under inspektionen oplyst, at observationscellen kun sjældent blev taget i brug.

Rapportmaterialet omfattede fire sager om anbringelse i observationscellen henholdsvis den 26. oktober 2010 (j.nr. 307), den 21. marts 2011 (j.nr. 170) og den 4. maj 2011 (j.nr. 361 om en anbringelse kl. 03.40 – 07.20 og j.nr. 342 om en anbringelse kl. 16.40 – 17.25). Sagerne fra den 4. maj 2011 ligger uden for den afgrænsede undersøgelsesperiode, men da jeg kun har modtaget i alt fire sager om anbringelse i observationscelle, har jeg valgt at gennemgå også de to sager.

Anbringelserne i observationscellen varede i de fire tilfælde henholdsvis 2 timer og 11 minutter, 15 minutter, 3 timer og 40 minutter og 45 minutter.

9.1. Retsgrundlaget

Reglerne om anbringelse i observationscelle findes i kriminallovens § 225. Bestemelsen vedrører desuden anbringelse i sikringscelle og tvangsfiksering.

Efter lovens § 225, stk. 6, fastsætter ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland regler om godkendelse af observationsceller og sikringsceller, og om anvendelsen af observationscelle, sikringscelle og tvangsfiksering, herunder om lægetilsyn og andet tilsyn.

Sådanne regler har direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland fastsat i bekendtgørelse nr. 1163 af 7. december 2009 om anvendelse af sikringsmidler i anstalter (i det følgende sikringsmiddelbekendtgørelsen).

Efter § 70 i bekendtgørelsen om tilbageholdte kan tilbageholdelsesstedet anvende sikringsmidler efter reglerne i sikringsmiddelbekendtgørelsen.

Betingelserne for anbringelse i observationscelle fremgår af kriminallovens § 225, stk. 1. En indsat kan kun anbringes i observationscelle, hvis det er nødvendigt for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand eller for at forhindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

§ 225, stk. 2 og 3, indeholder et proportionalitetsprincip. Anbringelse i observationscelle må således ikke foretages, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som anbringelsen må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. En anbringelse skal desuden foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

9.2. Begrundelsen for anbringelsen

Efter sikringsmiddelbekendtgørelsens § 11, stk. 1, skal institutionen så hurtigt som muligt udarbejde en rapport på en særlig rapportblanket, og denne rapport skal bl.a. indeholde oplysning om begrundelsen for anvendelsen af observationscelle.

I en af de modtagne sager (j.nr. 307/2010) er der en rapport om anvendelse af håndjern i tiden op til anbringelsen i observationscelle (kørsel fra detentionen til anstalten). Heri er det anført, at håndjern blev fjernet uden brug af vold, og den domfældte sat i "Obs.celle for at neddæmme hans vanskelighed. (Se evt. Obs.celle rapport)", men observationscellerapporten mangler i det materiale, som jeg har modtaget. Jeg har imidlertid ikke fundet anledning til at indhente den manglende rapport, da jeg har modtaget en kopi af det udfyldte observationsark i sagen.

I alle fire sager er der udførligt redegjort for forløbet, indtil beslutningen om anbringelse i observationscelle blev truffet (jf. rubrik 2 i rapportblanketten og samme rubrik i observationsarket).

I tre af sagerne er det afkrydset, at anbringelsen var påkrævet for at opretholde ro og sikkerhed i institutionen, mens det i den fjerde sag er afkrydset, at anbringelsen var påkrævet for at føre særlig observation (jf. rubrik 3 i rapportblanketten og rubrik 1 i observationsarket).

I alle tre rapporter, som jeg har modtaget, er det afkrydset, at observationscelleanbringelsen er søgt undgået ved samtale (jf. rubrik 5).

9.3. Magtanvendelse

I rubrik 6 i rapportblanketten skal det afkrydses, om der har været anvendt magt. I bekræftende fald skal det afkrydses, om der har været anvendt magt ved brug af håndkraft eller stav, og der skal herefter anføres en kort beskrivelse af magtanvendelsen.

I én af de tre rapporter, som jeg har modtaget, er det afkrydset, at der ikke har været magtanvendelse. I en anden rapport er det afkrydset, at der har været magtanvendelse ved brug af håndkraft, og der er anført en kort beskrivelse af magtanvendelsen i forbindelse med, at to betjente satte håndjern på indsatte.

I den tredje rapport er det også afkrydset, at der har været magtanvendelse, men det er ikke specificeret, om det var ved brug af håndkraft eller stav. Anbringelsen i observationscelle varede 15 minutter, og det fremgår ikke af rapportens udførlige beskrivel-

se af forløbet indtil anbringelsen og selve den korte anbringelse, at der blev anvendt magt.

Jeg går ud fra, at der ved en fejl er sat kryds i feltet om, at der har været anvendt magt.

9.4. Visitation og omklædning

Efter § 4, stk. 1, i sikringsmiddelbekendtgørelsen skal institutionen ved anbringelse i observationscelle undersøge, hvilke genstande en indsat har i sin besiddelse på sin person. Bestemmelsen henviser til kriminallovens § 221, stk. 1, og stk. 3 og 4, om visitation.

Ifølge § 221, stk. 1, kan institutionen undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages. Bestemmelserne i § 221, stk. 3 og 4, omhandler proportionalitetsprincippet i forbindelse med udførelsen af en personundersøgelse.

I forbindelse med anbringelsen kan der foretages omklædning, hvis det skønnes nødvendigt i det enkelte tilfælde, jf. sikringsmiddelbekendtgørelsens § 4, stk. 3.

I to af rapporterne er det angivet, at visitation og omklædning er foretaget (jf. rubrik 5). I den sag, hvor jeg kun har modtaget observationsarket, fremgår det af beskrivelsen af forløbet i rubrik 2, at den indsatte blev visiteret og frataget en negleklipper og snoren til sine træningsbukser.

I den sidste sag er det afkrydset i rapporten, at visitation og omklædning ikke er foretaget. Det fremgår samtidig af beskrivelsen af forløbet (rubrik 2), at den indsatte ikke blev visiteret, da han ved anbringelsen kun var iført t-shirt og lange underbukser.

Da det fremgår af rapporten, at anstalten har vurderet, at visitation ikke var påkrævet, giver det mig ikke anledning til bemærkninger, at der ikke blev foretaget visitation.

9.5. Lægetilsyn

Det er i sikringsmiddelbekendtgørelsens § 10, stk. 2, fastsat, at der ved anbringelse i observationscelle skal ske lægetilkald og lægetilsyn efter reglerne i kriminallovens § 225, stk. 5. Efter denne bestemmelse skal der tilkaldes en læge, hvis der er mistanke

om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte, eller hvis den indsatte selv beder om lægehjælp.

Observationsarket indeholder i rubrik 3 felter til afkrydsning vedrørende lægetilsyn og lægetilkald.

I to af sagerne er det på observationsarket afkrydset, at lægetilsyn ikke blev skønnet nødvendigt. I den tredje sag (j.nr. 342/2011) er det afkrydset, at lægetilsyn blev skønnet nødvendigt, og at en læge blev tilkaldt på personalets foranledning (det fremgår af rapporten, at indsatte blev kørt til sygehuset). Tidspunktet for lægetilsynet er noteret, men feltet til angivelse af lægens navn er ikke udfyldt. Der er desuden anført et resume af samtalen med lægen.

Lægens navn burde have været angivet i rubrik 3 i observationsarket. Jeg går ud fra, at anstalten fremover vil være opmærksom på at anføre dette.

I den sidste sag (j.nr. 170/2011) mangler side 1 i observationsarket og dermed oplysninger om lægetilsyn i rubrik 3. På baggrund af den udførlige beskrivelse i rapporten om forløbet indtil anbringelsen i observationscelle, og da anbringelsen kun varede 15 minutter, har jeg ikke fundet anledning til at indhente den manglende side.

Jeg går ud fra, at spørgsmålet om lægetilsyn blev vurderet i den pågældende sag og ikke fundet nødvendigt.

9.6. Observation

Den indsatte skal under sit ophold i observationscellen jævnligt tilses af personalet, og enhver, der tilser den pågældende, skal gøre notat om tilsynet på et observations-skema, uanset om der er sket ændringer i den indsattes forhold. Notatet skal indeholde oplysning om tidspunktet for tilsynet og oplysning om den indsattes tilstand, herunder eventuelle bemærkninger om behovet for at opretholde anbringelsen i observationscelle. Disse regler fremgår af sikringsmiddelbekendtgørelsens § 5, stk. 2 og § 12, stk. 1 og 2.

Det er ikke nærmere præciseret, hvad der forstås ved, at den indsatte skal tilses "jævnligt".

I de danske regler er det præciseret, at hyppigheden af tilsynet beror på en konkret vurdering, og at der i visse tilfælde således vil kunne være behov for ganske hyppige tilsyn, mens det i andre tilfælde kan være tilstrækkeligt at tilse med længere intervaller, jf. pkt. 8 i vejledning nr. 26 af 29. marts 2012 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse. Det fremgår endvidere af vejledningen, at hvis den indsatte er faldet til ro og sover, vil det kunne være rigtigt at lade den indsatte sove i observationscellen indtil om morgenen, frem for at vække den pågældende og dermed risikere en ny optrapning af situationen.

Jeg går ud fra, at anstalten fastsætter tidsintervallet mellem de enkelte tilsyn ud fra en konkret vurdering af den indsatte tilstand, og at det kan begrunde forskelle i intensiteten af foretagne tilsyn.

I det tilfælde, hvor anbringelsen i observationscelle skete for at føre særlig observation, varede anbringelsen 2 timer og 11 minutter, og der blev ført meget hyppige tilsyn. Den første 1½ time blev tilsynene foretaget med maksimalt 15 minutters mellemrum – de fleste gange var der under 10 minutter mellem tilsynene – og de sidste tre kvarter af anbringelsen var der maksimalt 18 minutter mellem tilsynene.

I ét tilfælde, hvor den indsatte var meget voldsom, og hvor anbringelsen varede 45 minutter, blev der ført tilsyn med 2-6 minutters mellemrum, bortset fra én gang hvor der gik 16 minutter.

Som nævnt ovenfor varede anbringelsen i ét tilfælde kun 15 minutter. Det fremgår her, at der blev foretaget tilsyn 15 minutter efter anbringelsen, hvorefter anbringelsen blev bragt til ophør.

I det sidste tilfælde (j.nr. 361/2011) blev indsatte anbragt kl. 04.00, og indtil kl. 05.30 blev der ført tilsyn hver halve time. Kl. 05.30 er det noteret, at indsatte var faldet i søvn, og kl. 07.20 at indsatte blev flyttet til en almindelig celle. Det fremgår ikke, at der blev ført tilsyn i perioden fra kl. 05.30 til kl. 07.20, hvor anbringelsen ophørte.

Hyppigheden af de førte tilsyn giver mig ikke anledning til bemærkninger, idet jeg har noteret mig, at den indsatte sov ved tilsynet kl. 05.30.

Der er i alle tilfælde ud for tidspunkterne for tilsyn gjort notat om den indsatte tilstand mv.

9.7. Underskrift og ledelsens tilsyn

Rapportblanketten om anbringelse i observationscelle indeholder i rubrik 8 et krav om underskrift for udfyldelse af punkterne i rapporten samt underretning af anstaltsleder eller bagvagt.

Observationsarket indeholder ligeledes i rubrik 4 et krav om underskrift for udfyldelse af punkterne 1-3 (om anbringelsesgrundlag, iværksættelsestidspunkt og lægetilsyn) samt underretning af anstaltsleder eller bagvagt.

Anstaltslederen skal i observationsarkets rubrik 7 anføre sine bemærkninger og sin underskrift.

I to af sagerne er både rapporten og observationsarket underskrevet i henholdsvis rubrik 8 og rubrik 4, og den fungerende anstaltsleder har underskrevet observationsarkene i rubrik 7 – i den ene sag har den fungerende anstaltsleder anført ”ingen bemærkning”, mens der i den anden sag er en bemærkning om, at domfældte efter lægetjek var meget rolig og derfor blev ført tilbage til cellen.

I én sag (j.nr. 170/2011) mangler side 2 af rapporten og side 1 af observationsarket. Det er derfor ikke muligt for mig at se, om der er underskrift i rubrikkerne 8 og 4, men observationsarket er underskrevet af den fungerende anstaltsleder, og han har anført ”ingen bemærkning”.

I den sidste sag (j.nr. 307/2010), hvor jeg ikke har modtaget kopi af observationscelle-rapporten, mangler der underskrift i rubrik 4 i observationsarket, og der er heller ingen underskrift i rubrik 7 om anstaltslederens bemærkninger.

Det er en fejl, at der i sidstnævnte sag mangler underskrifter på observationsarket.

Jeg har noteret mig, at ledelsen i tre af de fire sager har ført tilsyn med området for anbringelse i observationscelle i form af en efterfølgende kontrol af rapporterne.

9.8. Kompetence

Ifølge § 14, stk. 1, i sikringsmiddelbekendtgørelsen skal bestemmelse om anbringelse i observationscelle og om ophør af denne foranstaltning træffes af institutionens leder eller den, der er bemyndiget dertil.

Hvis forholdene i det enkelte tilfælde ikke tillader, at man afventer bestemmelse fra lederen eller den, der er bemyndiget dertil, træffes bestemmelsen af en anden ansat, men der skal herefter så hurtigt som muligt ske underretning af lederen eller den, der er bemyndiget. Det fremgår af bekendtgørelsens § 14, stk. 2. Det skal udtrykkeligt fremgå af rapporten, hvornår underretning har fundet sted, jf. § 11, stk. 1, i bekendtgørelsen.

I rapportblanketten skal det afkrydses i rubrik 1, om bestemmelsen om anbringelse er truffet af anstaltsleder/bagvagt eller vagtleder/funktionær, fordi henvendelse til anstaltsleder/bagvagt ikke kunne afventes. For så vidt angår ophør, skal det i observationsarket afkrydses, om beslutningen herom er truffet af anstaltsleder/bagvagt eller en af anstaltslederen bemyndiget person.

I de tre observationscellerapporter, som jeg har modtaget, er det afkrydset, at bestemmelse om anbringelse er truffet af vagtleder/funktionær, da henvendelse til anstaltsleder/bagvagt ikke kunne afventes.

Der er i tre af sagerne sket underretning henholdsvis samtidig med anbringelsen, 5 minutter efter anbringelsen samt 3 timer og 20 minutter efter anbringelsen. Sidstnævnte sag (j.nr. 361/2011) vedrørte en anbringelse kl. 03.40, og underretning blev givet kl. 07.00. I den fjerde sag (j.nr. 170/2011), hvor jeg som tidligere nævnt mangler side 2 af rapporten og side 1 af observationsarket, var der tale om en anbringelse, der varede 15 minutter.

I tre af sagerne er det på observationsarket afkrydset, at bestemmelse om ophør er truffet af anstaltsleder/bagvagt, mens det i den fjerde sag er afkrydset, at bestemmelse om ophør er truffet af en af anstaltslederen bemyndiget person.

Medmindre det fremgår af de (generelle) regler om delegation af kompetence, som jeg har bedt om ovenfor i pkt. 8.7, beder jeg om at få oplyst, om bemyndigelsesbestemmelsen til at træffe beslutning om anbringelse i observationscelle er udnyttet i anstalten, og hvem der er bemyndiget til at træffe beslutning om ophør.

Jeg beder desuden om oplysninger om, hvilken praksis anstalten følger med hensyn til underretning af anstaltsleder/bagvagt.

Opfølgning

Jeg beder om, at anstalten sender de oplysninger mv., som jeg har bedt om, tilbage gennem Kriminalforsorgen i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen, som jeg også beder om en udtalelse.

Underretning

Denne rapport sendes til Anstalten for domfældte i Sisimiut, Kriminalforsorgen i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de indsatte i anstalten.

København, den 22-08-2012

Jørgen Steen Sørensen